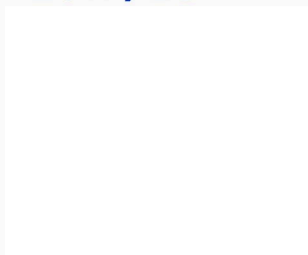

РЕЗУЛТАТИ
ОССИ АНКЕТЕ
2019/20

ОРГАНИЗАЦИЈА СРПСКИХ
СТУДЕНАТА У ИНОСТРАНСТВУ

Масарикова 5,
Београд, Србија
мејл адреса: info@ossi.rs
Веб сајт: <https://www.ossi.rs/>

Импресум

Назив издања: Резултати ОССИ анкете 2019/20

Издавач: Организација српских студената у
иностраниству

Београд, Масарикова 5

За издавача: Александар Љубомировић, директор

Уредник: Ђорђе Стојановић

Рецензенти: Анђела Јанковић и Марија Алексић

Лектор: Леона Ковар

Дизајн и техничка припрема: Ђорђе Стојановић

ISBN број: ISBN-978-86-81870-00-6

Контакт е-мејл: info@ossi.rs

www.ossi.rs

ПРЕДГОВОР

Поштовани читаоци,

Пред Вама се налазе резултати анкете о студијама у иностранству која је спроведена од стране Организације српских студената у иностранству (ОССИ) у периоду од 01.03.2019. до 01.10.2019. године. Велику заслугу за ову анкету имају Бојана Спалевић и Анђела Јанковић, координаторке Тима за друштвене мреже Организације. Захваљујући њиховој одлично вођеној кампањи преко друштвених мрежа, за 3 месеца је сакупљено више од 120 попуњених анкета, за шта им се овом приликом захваљујем. Исту захвалност упућујем и свим испитаницима који су одвојили време да попуне упитнике и тиме дају свој допринос овом пројекту.

Првобитна идеја анкете и њен примерни циљ био је да она буде спроведена за интерне потребе Сектора за маркетинг и односе за јавношћу. Предложио сам на једном од наших састанака да спроведемо анкету о потребама, жељама, амбицијама и свакодневници српских студената у иностранству, пре свега да бисмо развили бољу стратегију за будућност. Наиме, како амерички експерт за односе са јавношћу Фрејџр П. Саител каже: „...пре него што преузме било какве кораке, ПР мора да упозна публику, анализира алтернативна решења...укратко да ради свој домаћи. Другим речима, да истражује“ (Seitel 2017, 81). Ова анкета је управо настала на тој идеји. Наиме, да наше акције не би биле „лов у магли“, чланови мог тима и ја смо сматрали да је неопходно упознати „своју публику“ тј. у нашем случају, студенте у иностранству. Циљ је био разумети наше студенте у иностранству, њихов свакодневни живот, проблеме, како су дошли у иностранство и да ли (и зашто) планирају/не планирају да се врате. Колико је анкета успела да оствари своје циљеве и колико је пружила корисне податке, остаје вама читаоцима да процените.

Анкета се састоји од четири дела. Први део је општи део и пружа основне демографске податке о структури испитаника: годиште и град/земља порекла и студија. Остали делови анкете хронолошки прате животни ток студената у иностранству – њихову прошлост (све оно што је претходило студијама у иностранству – изазови и потешкоће везане за пријављивање на студије, планирање студија и одлазак у иностранство), садашњост (тренутни (тада) живот у иностранству) и потенцијалну будућност (повратак у Србију или останак у иностранству). Анкета је обухватила 132 студента који су током школске 2018/2019. године студирали у иностранству. Питања су махом била

затвореног типа са више понуђених одговора, са изузетком питања у којима су студенти описивали своје личне мотиве. Услед великог значаја последњег дела анкете (одлазак у иностранство), одлучено је да резултати анкете буду објављени у два засебна тома.

На крају овог предговора, хтео бих још једном да се захвалим колегиницама из Тима за маркетинг и односе за јавношћу, Бојани Спалевић и Анђели Јанковић, директору ОССИ-ја, Александру Љубомировићу, и свим колегама и колегиницама који су помогли да се апел за попуњавањем анкете што више прошири. Такође, велику захвалност дугујем и бившој колегиници Марији Алексић, која је пажљиво прочитала и попунила анкету и пре него што је била пуштена и дала веома корисне критике и сугестије и Леони Ковар из Новинарског тима која је текст прочитала и лектурисала. Наравно, највећа заслуга и захвалност иде свим испитаницима и испитаницама који су издвојили време да попуне ову анкету.

Нажалост, свим читаоцима дугујемо и једно извињење. Услед техничких проблема насталих због епидемије корона вируса, публикација ове анкете је угледала светлост дана доста касније него што је иницијално било замишљено. Међутим, и та ситуација има своје предности. С обзиром да постоји идеја да ова анкета постане ОССИ традиција која ће се обављати у одређеним временским интервалима, биће занимљиво видети да ли ће корона узроковати да се живот и амбиције наших студената у будућности промене. Тиме ће можда ова анкета добити и шири значај. Дотад, надам се да ће њени резултати бити од користи свима који планирају студије у иностранству и који се баве разлозима миграције младих у иностранство. Као неко ко је сâм прошао процес припреме, одласка, студија и повратка, знам колико тај процес (упркос предивном и незаменљивом животном искуству које доноси) уме да буде изазован и колико препрека мора да се превазиђе. Уколико ова публикација макар мало неке помогне у том процесу, сматраћу да је испунила сврху. Што се тиче ОССИ-ја и нашег сектора, ту су њени резултати већ уткани у нове акције и нове победе. Тиме сматрам да је део своје сврхе већ испунила!

Радујем се свакој добронамерној и конструктивној критици!

С поштовањем,

МА Ђорђе Стојановић

Члан Сектора за маркетинг и односе са јавношћу

Садржај

I Увод.....	5
II Општи део.....	6
III Пре одласка у иностранство.....	10
IV Живот у иностранству.....	15
V Повратак – да или не?.....	23
Литература.....	24

I Увод

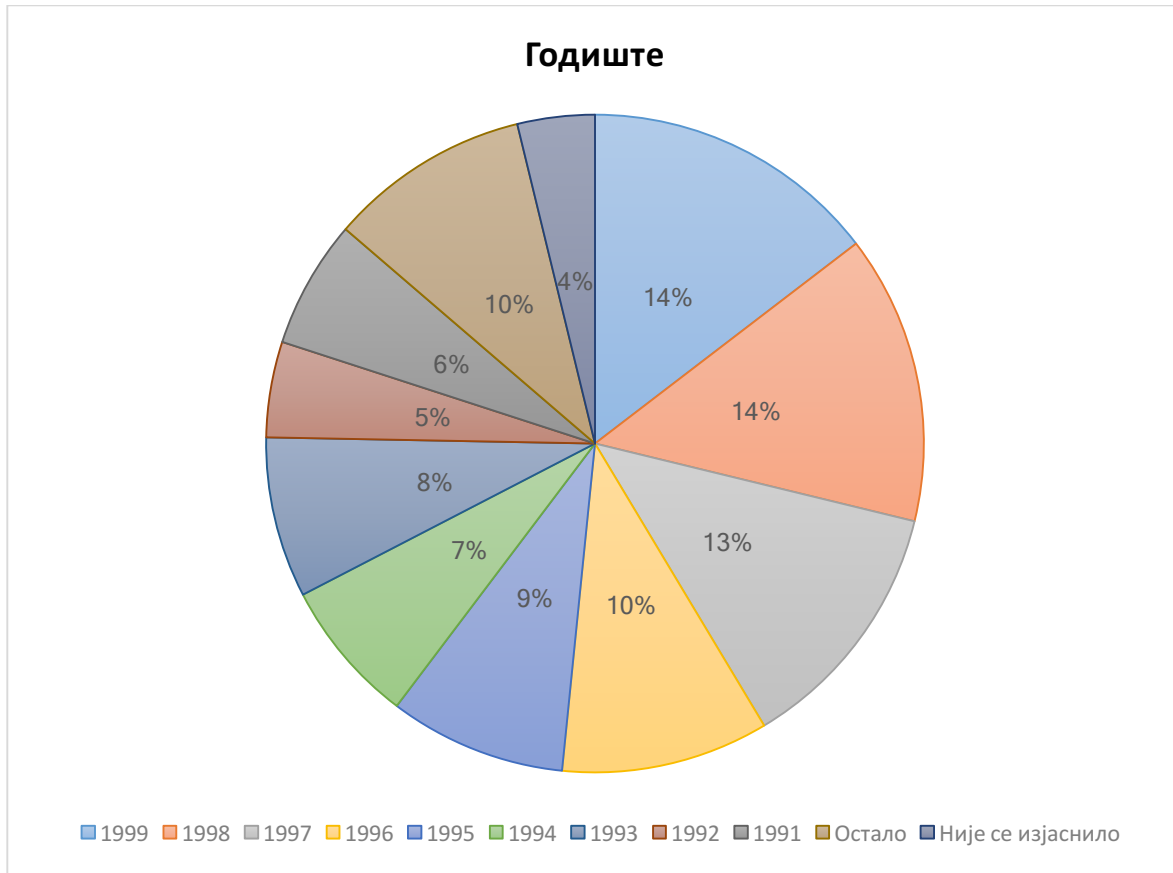
Истраживања за потребе односа са јавношћу (у даљем тексту ПР) могу се поделити у две групе. Прву групу чине примењена истраживања. Она су усмерена на решења практичних проблема са којима се ПР суочава. Они се даље деле у две подкатеорије – стратегијска и евалутивна. Стратегијска истраживања (*strategic research*) су усмерена на будућност. Њихов циљ је да одреде програмске циљеве, развијају комуникацијске стратегије и/или да утврђују стандарде за будуће пројекте. Насупрот њима, евалутивна истраживања (*evaluative research*) су окренута прошлости и служе да утврде да ли је неки ПР програм или стратегија испунио своје циљеве и/или да ли су испуњени неки задати стандарди (Seitel 2017, 182-183).

Са друге стране, теоријска истраживања су окренута ка стварању теорија о томе зашто људи комуницирају, како се формира јавно мњење, како се формира јавност/публика и о другим темама које могу бити корисне за односе са јавношћу. Оваква истраживања требало би да помогну запосленима у односима са јавношћу да боље прогнозирају које промене могу наступити у будућности, самим тиме и да праве боље програме и стратегије (Seitel 2017, 183)

Пре него што дефинишем ову анкету, желим да кажем да она није истраживање у класичном смислу те речи. Као што је већ речено, њена примарна сврха била је да прибави довољно податак за потребе Сектора за маркетинг и односе са јавношћу. Као најбољи начин да се то урадио појавила се управо спровођење анкете, без неког дубљег тумачења. Као што ће читаоци ове публикације верујем и приметити, у њој нема никаквих анализа или интерпретација, јер она и није била замишљена да буде научни рад. Њен примарни и главни циљ био је дати глас студентима у иностранству и, као што је већ наглашено у предговору, тиме створити услове за ОССИ-јеве даље акције. Стога се она може превасходно дефинисати као стратегијска, али постоје и евалутивни делови које не треба занемарити. Надам се да ће, када се анкета буде поновно обављала, евалутивни део бити знатно већи и дати нам више увида у то колико је ОССИ резултате прве анкете уткао у свој рад!

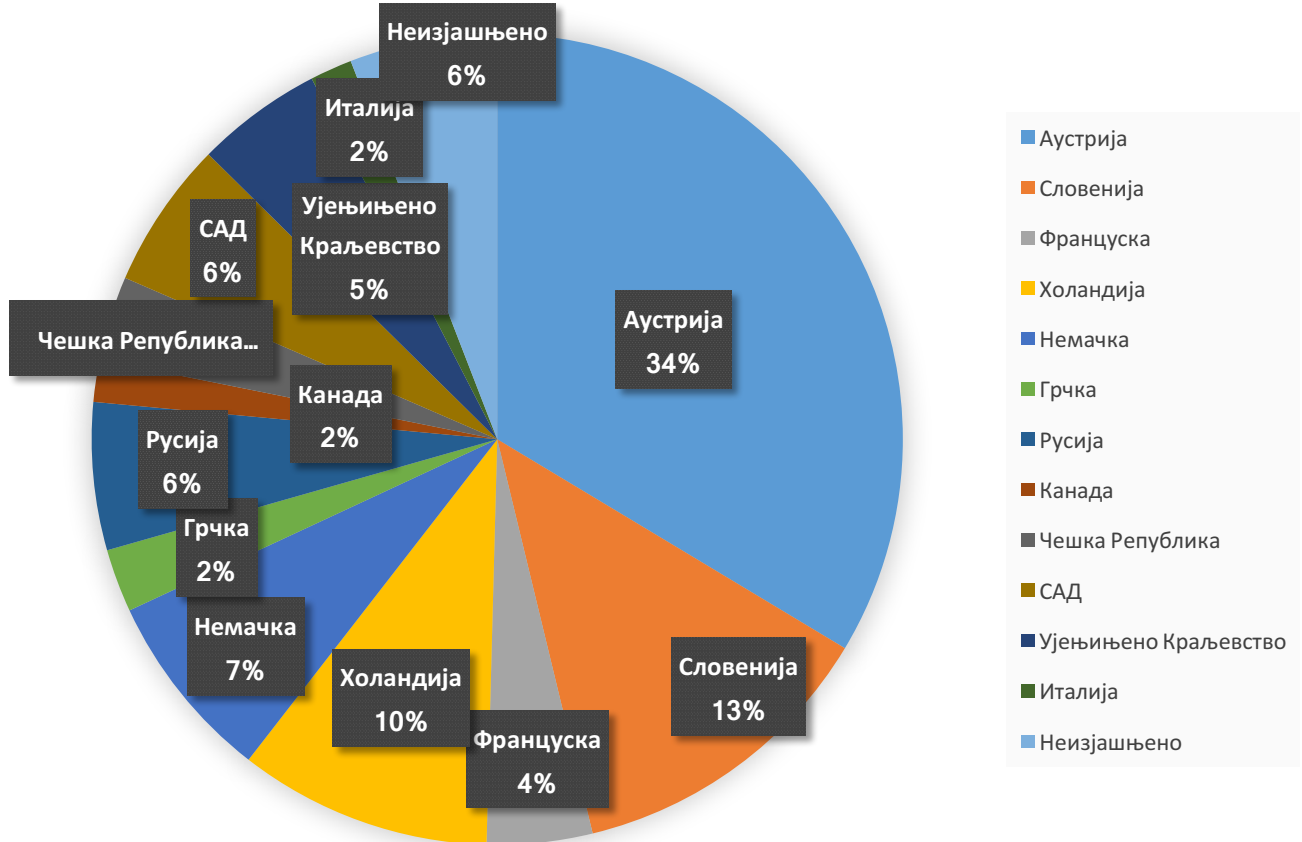

II Општи део

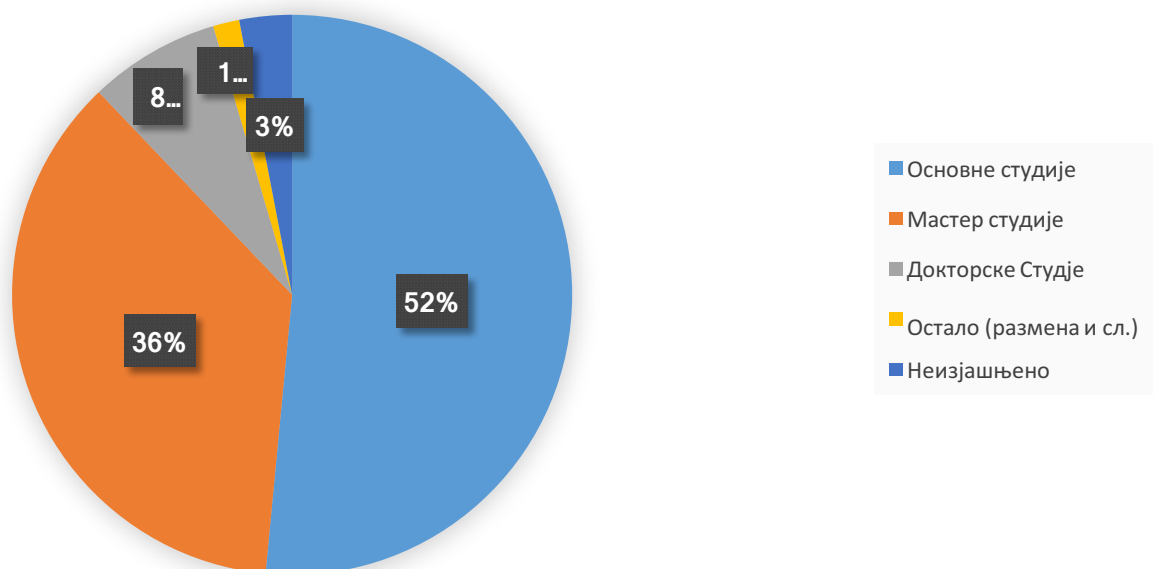

Земља студија

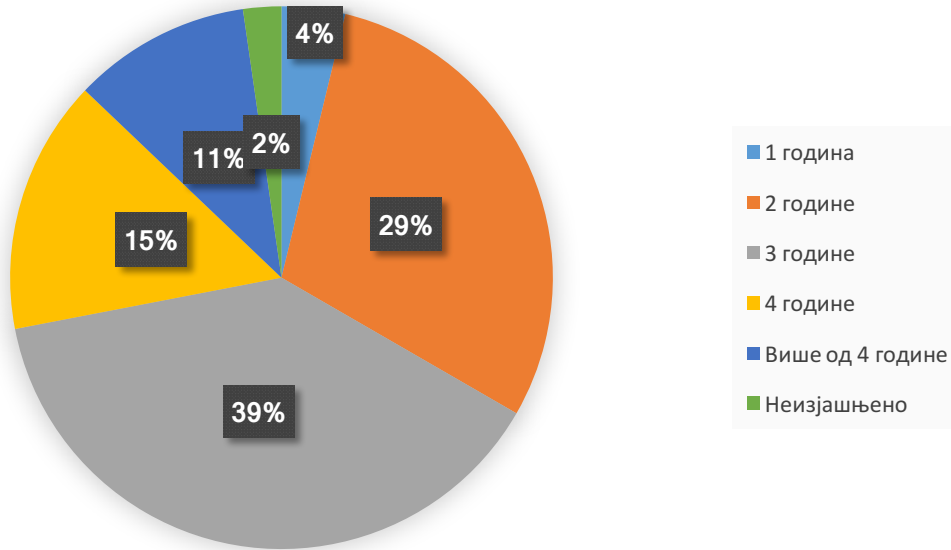
Тренутни ниво студија

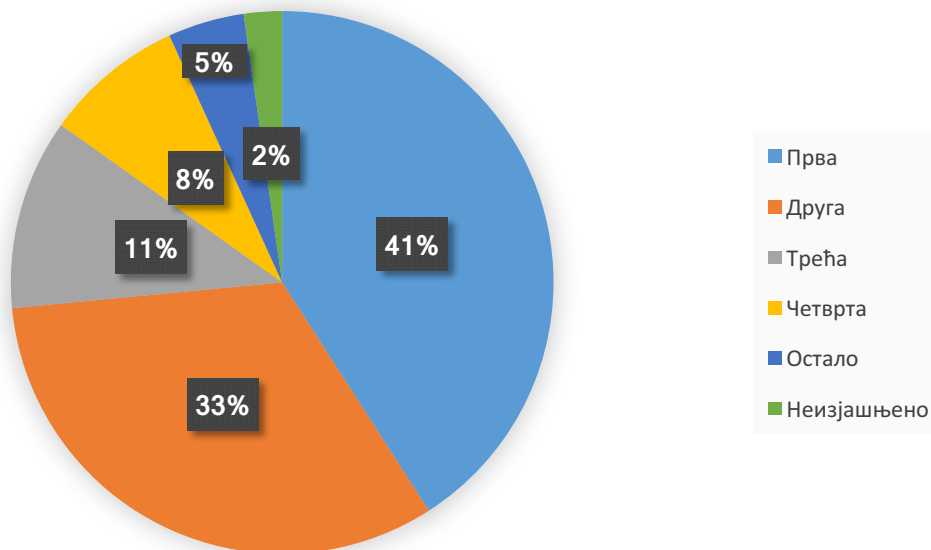

Дужина тренутних студија

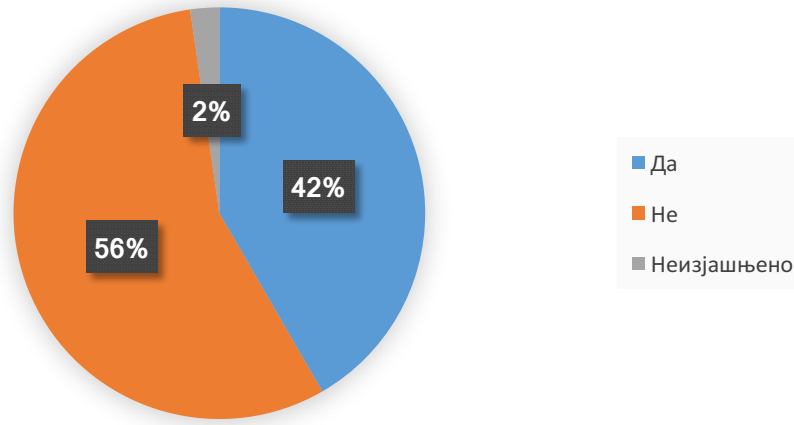

Година студија

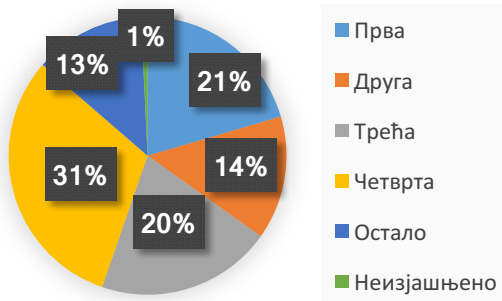
Члан ОССИ-ја

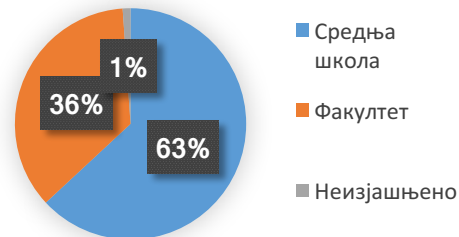

III – Пре одласка у иностранство

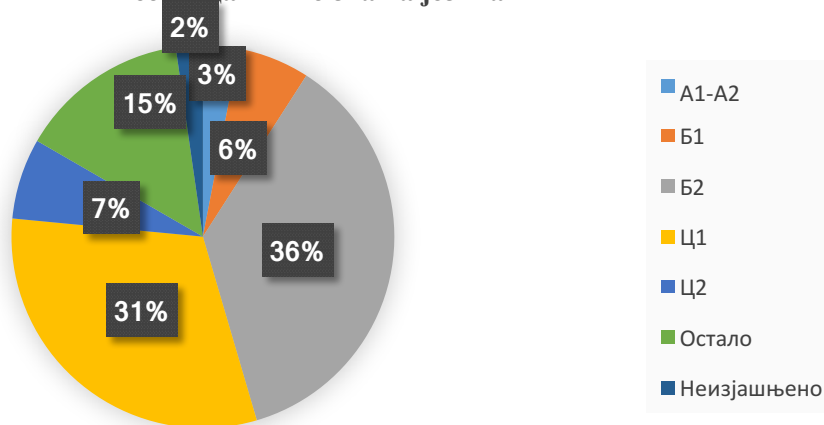
У којој години (средње школе/факултета)?

Када сте се определили за студије у иностранству?

Неопходан ниво знања језика

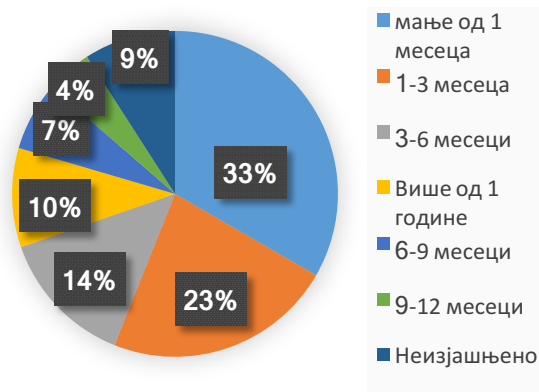

Зашто сте се определили за студије у иностранству?

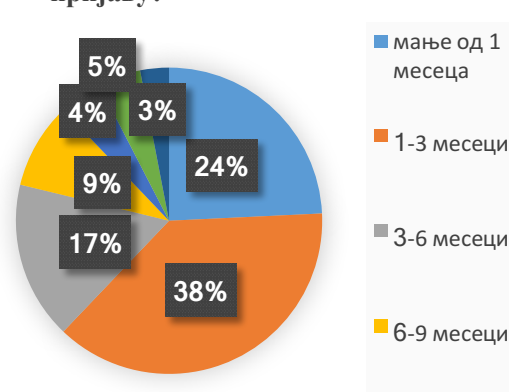
На ово питање испитаници су имали право да изаберу више од једног понуђеног одговора и да понуде свој одговор. Највише су биране следеће опције: веће шансе за запослење (87), већи квалитет студија (78), жеља за осамостаљивањем (53) и жеља за упознавањем нових култура (66). Четири испитаника нису одговорили на питање.

Колико Вам је требало да спремите испит из страног језика?

Колико Вам је требало да спремите неопходну документацију за пријаву?

Зашто та земља?

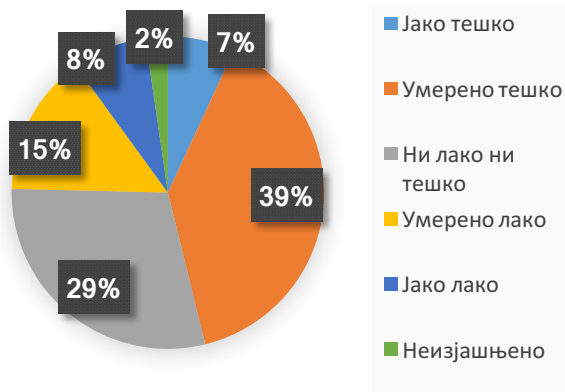
Након што су одговорили на питање о одласку на студије у иностранству, испитаници су били упитани зашто су се определили баш за одређену земљу. На ово питање испитаници су такође могли да дају више од једног одговора. Највише су биле биране следеће опције: бољи услови за запослење у изабраној земљи (67), већи животни стандард (77), могућност добијања пуне стипендије (35), знање говорног језика те земље (47) и жеља за упознавањем те земље (41). Три испитаника није одговорило на питање.

Зашто тај универзитет?

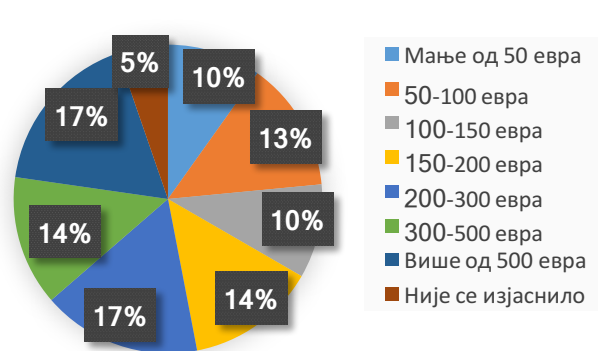
Након питања о одласку и земљи одабира, испитаници су били упитани зашто су се определили баш за тај универзитет. Највише бирани одговори су били: квалитет наставе (55), рангираност на међународним листама (54), понуђени програми студија (79), могућности праксе (31) и због пуне стипендије (28). На ово питање испитаници су исто имали више понуђених одговора и могућност да допишу свој, а 7 испитаника није дало никакав одговор.

Како бисте оценили тежину аплицирање на студије?

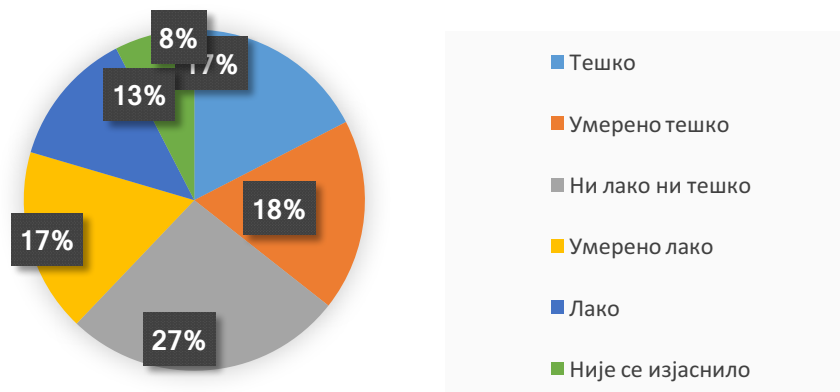
Трошкови пријављивања на студије (у еврима)

Да ли Вам је неки од докумената за аплицирање представљао посебан проблем?

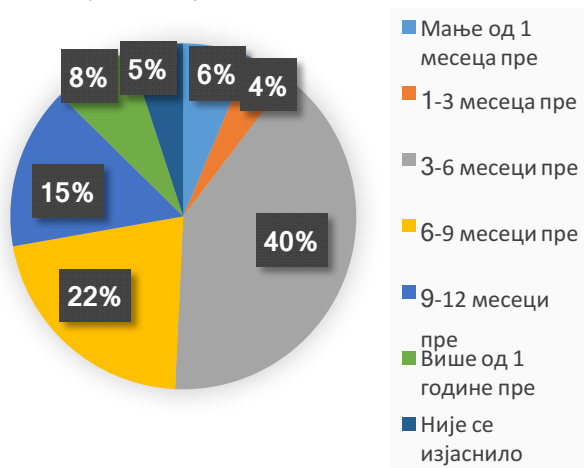
Ово питање је било постављено као питање отвореног типа, где су испитаници били замољени да напишу пун назив неког документа који им је представљао проблем. Документи који су испитаници наводили као посебан проблем су: документи који потврђују право уписа на одређени програм у матичној земљи, диплома факултета и уверење о дипломирању на енглеском језику, (преведени) транскрипит оцена из средње школе, виза за Уједињено Краљевство, потврда о уписивању еквивалентног факултета у Србији, потврда о пријему на инострану факултет, потврда о здравственом осигурању, писмо из банке, сертификат знања језика (конкретно TOEFL), потврда о вакцинацији (јер се, по испитанику, правила у Србији разликују од правила у иностранству), финансијске потврде о бруто и нето плати родитеља, потврда о праву на школовање у матичној земљи, документ о признању дипломе у иностраној земљи и ISEE сертификат.

Како бисте оценили тежину процеса пријављивања за визу?

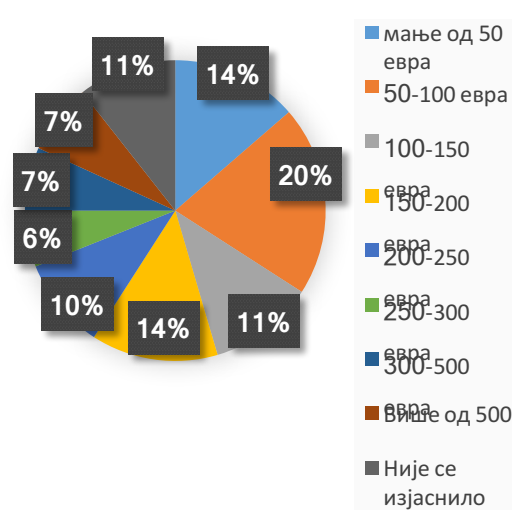

Када бисте препоручили наредним генерацијама да крену са припремом неопходне документације?

Трошкови пријављивања и издавања визе (у еврима)

Да ли Вам је неки од докумената за визу представљао посебан проблем?

Ово питање је било постављено као питање отвореног типа. Испитаници који су одговорили на ово питање су навели следећа документа: осигурање, потврда о пореклу новца, доказ о средствима на рачуну, доказ о финансијском издржавању, извод из банке о средствима за покривање целе године, уговор о стану и осигурање.

Да ли сте правили финансијски план пре пријављивања и после одласка на студије?

На које изворе финансирања сте се највише ослањали?

Ово питање је било постављено са могућношћу бирања више понуђених одговора. Највећи број испитаника је изјавио да су се самофинансирали (њих 80) док је 27 испитаника одговорило да је извор њиховог финансирања била стипендија. 10 испитаника је изјавило да су се комбиновали стипендију и самофинансирање, 1 испитаник је изјавио да је комбиновао стипендију са помоћи породице и личном уштеђевином, 4 да су имали помоћ

породице, 1 да је због знања говорног језика био ослобођен/а школарине а 2 да су радили студентске послове. Шест испитаника се није изјаснило.

На које информације сте се највише ослањали?

1

¹ На ово питање испитаници су имали право да изабере више одговора. Бројеви у графикону представљају колико је пута нека опција изабрана (од стране 129 испитаника који су попунили табелу).

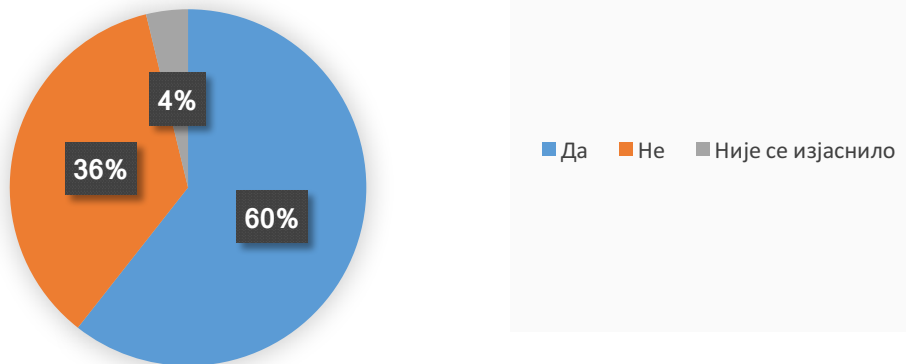

IV Живот у иностранству

Колико сте задовољни Вашим студијама?

Да ли мислите да је Ваше задовољство/незадовољство последица добре/лоше организованости и/или обавештености приликом планирања студија?

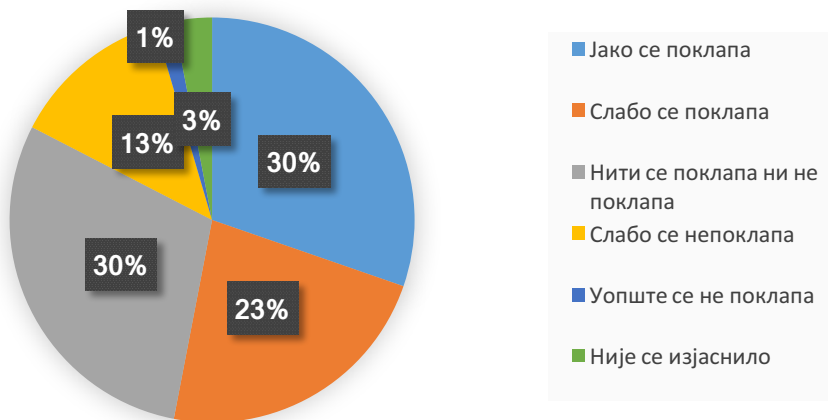
У чему мислите да сте погрешили?

Ово питање је било отвореног типа. Неки од одговора су: лоша организација времена, недефинисана жеља пре поласка, погрешан избор универзитета, земље и града, лоша самопроцена знања језика на ком се одвијају студије, претерано изоловање од других студената и дружење само са студентима из Србије и недовољно знање језика при одласку.

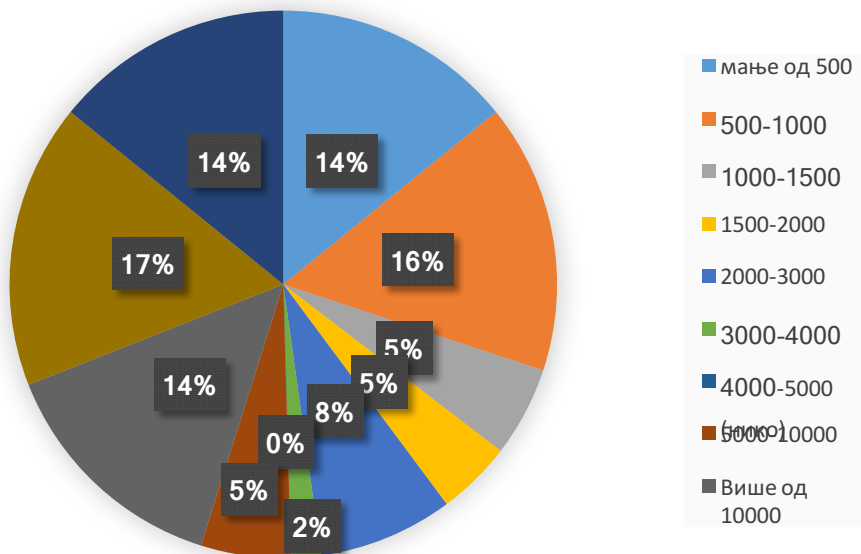

У којој мери Ваш план студија поклапа са Вашим тренутним студентским животом?

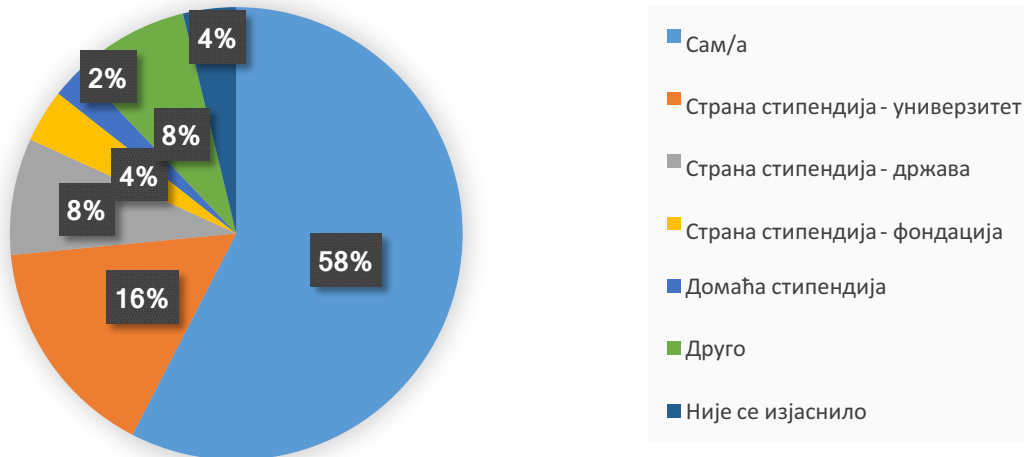

Износ школарине у еврима

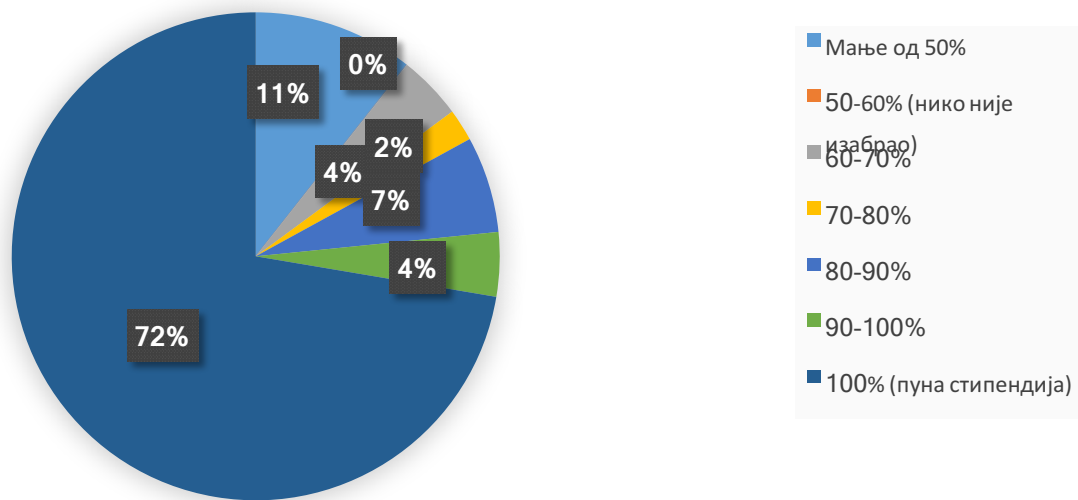

Како финансираете школарину?

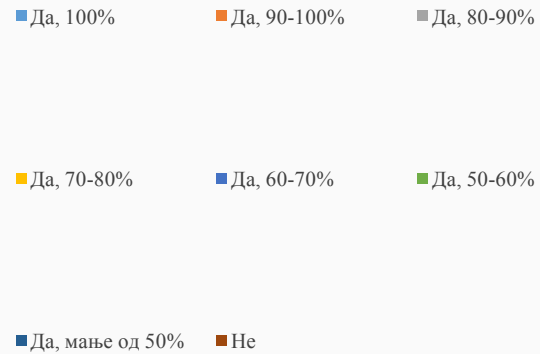
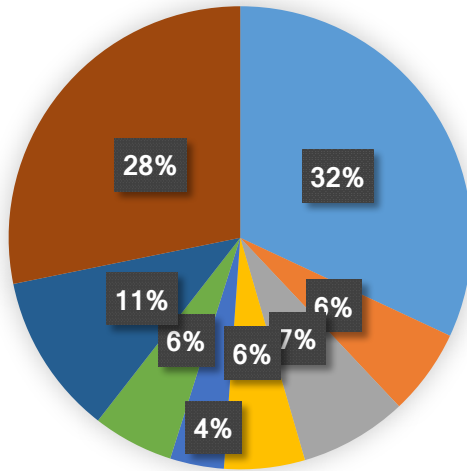

Колики проценат школарине покрива ваша стипендија?

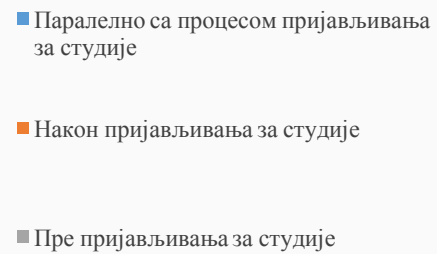
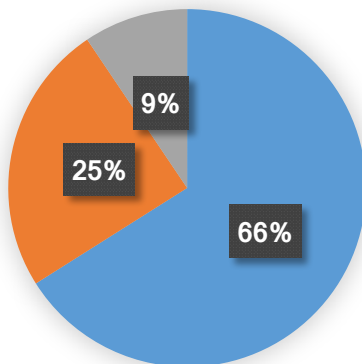

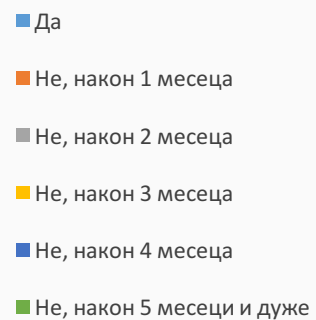
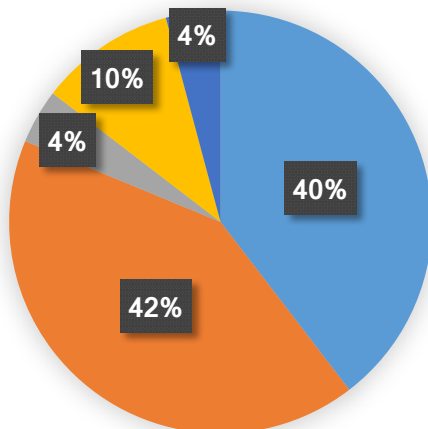
Да ли стипендија поред школарине покрива и друге трошкове?

Пријављивање за стипендију је текло:

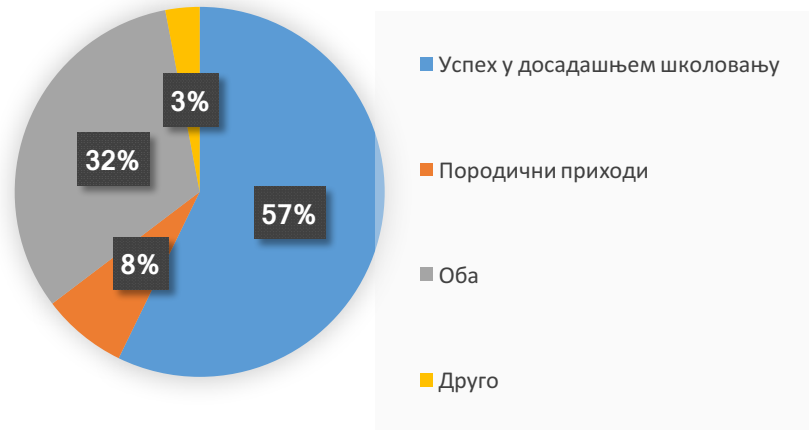

Да ли сте од почетка имали новчана средства стипендије? Уколико не, колико касније су пристигла на ваш рачун?

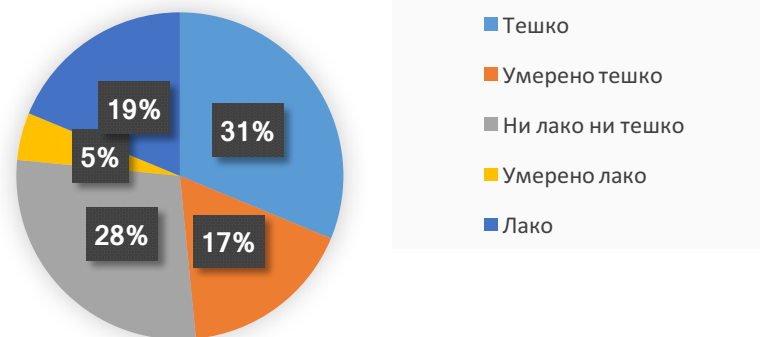

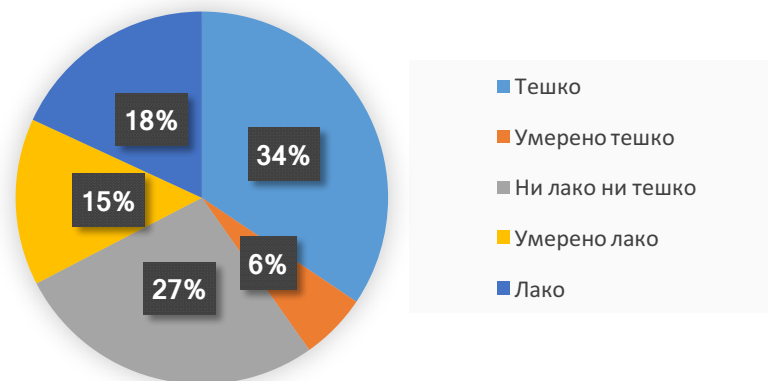
Шта је био главни критеријум за додељивање стипендија?

Како бисте оценили тежину процеса налажења стипендије?

Како бисте оценили тежину процеса пријављивања и добијања стипендије?

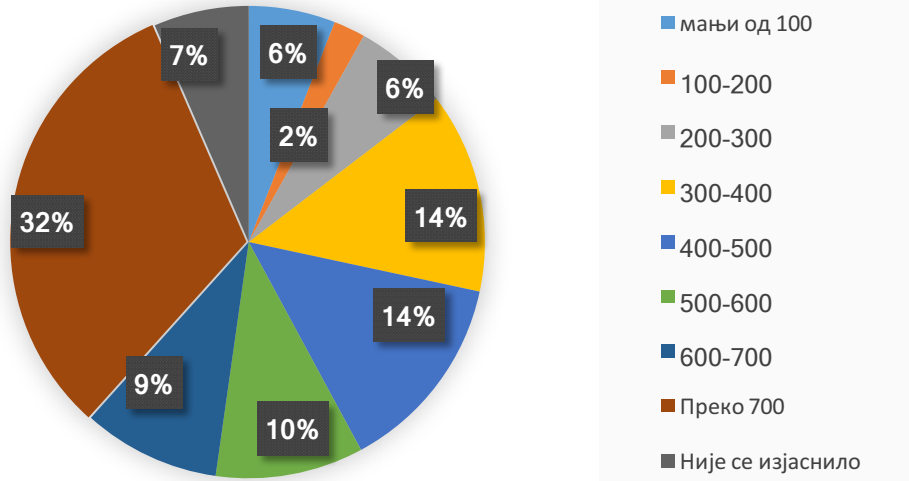

Назив стипендије

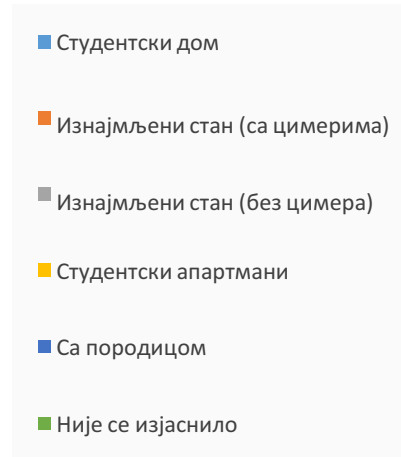
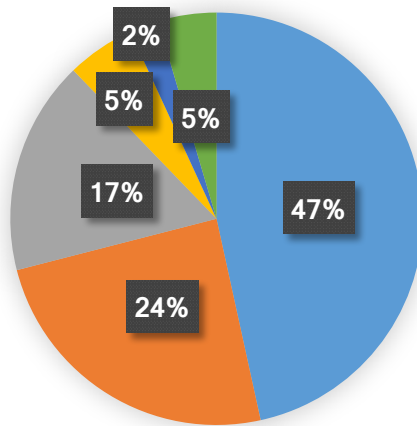
Davis UWC Scholarship, Middleburg College Scholarship Grant, Erasmus+ и Erasmus Joint, EPFL Excellence Fellowship, CROUS (Стипендија Владе Француске), GSAS Merit based scholarship Fordham University, Trinity College Bursary, DAAD (Стипендија немачке владе), Turkiye Burslari (Стипендија турске владе), Admission Scholarship Application – INTL Students, Стипендија Владе Руске Федерације за иностране студенте, Стипендија коју додељује Štipendijski sklad Univerze na Primorkem, GoWest, Denis Holand, Gates Cambridge Scholarship, Стипендија за основне студије Владе Републике Грчке.

Колики су Вам просечни месечни трошкови живота у еврима?

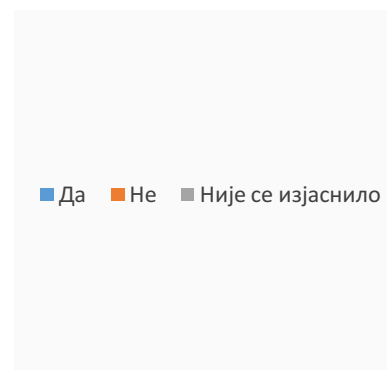
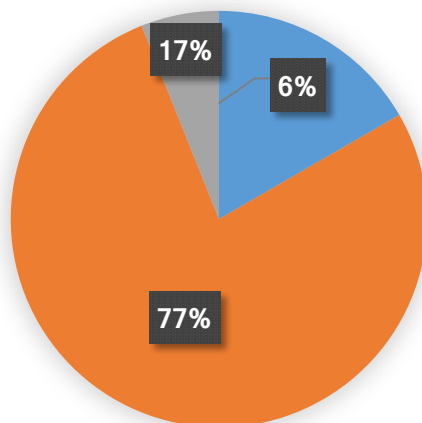
Тип Вашег смештаја

Како се храните?

На ово питање са могућношћу избора више понуђених одговора није одговорило 5 испитаника. Одговори укључују: сам/а кувам (107), у мензи (42) и у ресторану (32).

Да ли сте активни у неком локалном ОССИ огранку?

Да ли Вам је ОССИ некако помогао током студија?

Ово је било питање отвореног типа на које је одговорило 68 испитаника. Неки од одговора су укључивали: размена утисака и информација међу студентима, стварање нових веза и познанстава, стицањем првих искустава рада у тиму, разменом и дељењем информација

преко друштвених мрежа, одговарањем на мејл са неопходним информацијама, повезивањем са старијим студентима и радом на умрежавању студената.

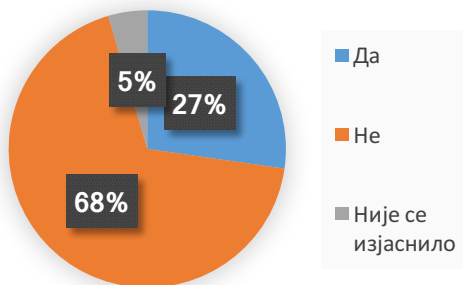
Како мислите да ОССИ може да помогне студентима током студија у иностранству?

Ово је такође било питање отвореног типа на које је одговорило 62 испитаника. Неки од одговора су укључивали: дељење информација о шансама за запослење након студија, умрежавање и стварање конекција које могу бити од користи при повратку у Србију, организовањем панела, прављењем листе стипендија и програма на веб сајту, помоћ при прибављању документације и приликом прилагођавања на нову средину и одржавањем редовних контаката са студентима. Такође, одговори и упозоравају на различитост искуства студената (у различитим земљама и на различитим нивоима) и да информисању треба опрезно приступити.

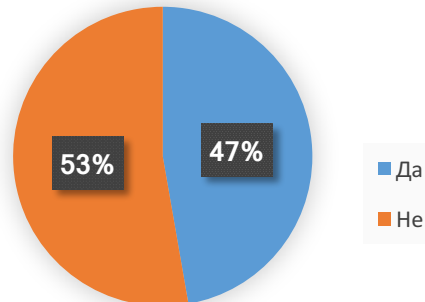

V Повратак – да или не?

Да ли планирате да се вратите у матичну земљу?

Уколико планирате да се вратите у земљу, да ли желите да се вратите у Ваш родни град?

Зашто планирате/не планирате да се вратите у Србију?

На ово питање отвореног типа одговорило је 49 испитаника. Оно што је видљиво у њиховим одговорима јесте да за одлазак углавном наводе објективне а за останак субјективне разлоге. Наиме, међу онима који су се изјаснили зашто желе да оду доминантни разлози су били шансе за боље запослење, боље опције за каријеру, већи животни стандард и сл. Док код оних који су хтели да остану, доминанти разлози су били емотивне природе, попут везаности за породицу, пријатеље и родни град.

Како мислите да ОССИ може да помогне студентима који желе да се врате у Србију?

На ово питања отвореног типа одговорило је 52 испитаника. Одговорили су укључивали следеће: рад на међусобном повезивању и умрежавању студената и дипломаца, повезивање са предузећима и институцијама у Србији, умрежавањем и повезивањем са људима који су већ прошли процес реинтеграције у земљи матици (јер се често током студија губи веза са матицом и институцијама/људима овде), подизање свести о значају стручњака из иностранства за друштво, информисање о пословима и праксама и преношење и бележење искустава реинтегрисаних бивших студената.

Литература

Seitel, Fraser P. 2017. The Practice of Public Relations. Essex: Pearson Education Limited.

О ОССИ-ју

Организација српских студената у иностранству (ОССИ) настала је већ давне 1997. напором и иницијативом једног мањег дела српских студената који су студирали на универзитетима широм Америке и Европе. Идеја водиља била им је да оснују и учврсте мрежу оних студената који желе да оду у иностранство на усавшавање, оних који већ студирају у иностранству као и оних који су се из тог иностранства вратили назад.

Од почетних десетак клубова студената широм САД и Западне Европе, Организација српских студената у иностранству данас броји 21 локални огранак који делује у Америци, Кини, Русији, Белгији, Француској, Уједињеном Краљевству и другим европским и светским земљама. Седиште организације је у Београду, у коме делује наша локална београдска канцеларија. Поред Београда, Организација српских студената у иностранству своје канцеларије има и још у три града: Новом Саду, Нишу и Бањој Луци.

Велики допринос Организацији српских студената у иностранству дали су многи појединци. Бивши чланови организације данас су угледни стручњаци у пољима техничких и природних наука, права, економије, међународних односа... Данас на угледу организације и њеном даљем развоју раде не мање амбициозни и способни млади људи из Србије и иностранства. И бивши и актуелни чланови, кроз вишедценијско постојање и рад Организације српских студената у иностранству промовишу основне визије и циљеве организације. Ми помажемо нашим студентима при одласку на студије у иностранство, представљамо српску културу страним народима и кроз наше активности у Србији подстичемо стварање амбијента за повратак студената кући након усавшавања.

Нашу традицију и рад препознали су наши партнери из државног и недржавног сектора кроз потписане меморандуме и дугогодишњу сарадњу с нама, али и Теслина научна фондација, једна од најзначајнијих организација наше дијаспоре чију смо награду добили 2018. године и која је организацији уручена током летње ОССИлације.

У сврху циљева које смо прокламовали, посебно смо поносни на неке од наших најзначајнијих пројеката међу којима посебно истичемо рад на изради Закона о нострификацији страних диплома, обезбеђивање пракси у приватним и државним установама, посебно дипломатско конзуларним представништвима, дане српске културе поводом националних празника и окупљања студената широм Европе и света, Светионик знања – пројекат спроведен у сарадњи са Министарством омладине и спорта, ПОССИбилити – програм који омогућава стручне праксе студентима при повратку током лета као и многе друге пројекте.

ОРГАНИЗАЦИЈА
СРПСКИХ
СТУДЕНАТА У
ИНОСТРАНСТВУ